

Savivaldybių žinios

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 21 (815–816)

2017 m. lapkričio 11 d.
Kaina 0,65 euro cento
Išėina šeštadieniais

ŠAKIŲ TARYBA:

VANDENTVARKA, INVESTUOTOJAI IR TRADICINĖ SPAUDOS KONFERENCIJA

24–25 p.

Spalio 27 d. Šakių rajono taryba be ilgesnių diskusijų pritarė 24 projektams. Šioje savivaldybėje jau tapo tradicija po kiekvieno tarybos posėdžio apie priimtus sprendimus informuoti gyventojus spaudos konferencijoje

Romo Gurklio nuotr.

LIETUVA NUO A IKI Z

Telšių krašto lobynas: vieninga bendruomenė, klestintis kultūrinis turizmas ir tinkama infrastruktūra _____ 4–6 p.

SAVIVALDYBIŲ INDEKSAI: Kauno rajonas – vėl tarp geriausiųjų. Kėdainių administracija įvertinta šimtuku _____ 7 p.

DRUSKININKŲ PERGALĖ _____ 9 p.

DAR KARTĄ APIE KŪDIKIŲ NAMUS: UŽDARYTI NEGALIMA PALIKTI _____ 27 p.

9 771392 02460001

TELŠIŲ KRAŠTO LOBYNAS:

vieninga bendruomenė, klestintis kultūrinis turizmas ir
tinkama infrastruktūra

Kalvotas ir legendomis apsuptas Telšių kraštas gali didžiuotis savo istorija, unikaliomis mažosios architektūros skulptūromis ir meno objektais. Nedidelis, jaukus, apraizgytas mažytėmis gatvelėmis palei Masčio ežerą besidriekiantis Telšių senamiestis – vienas iš septynių saugomų architektūrinio paveldo senamiestčių Lietuvoje. 1791 m. gruodžio 6 d. Telšiams suteiktos Magdeburgo teisės ir miesto herbas.

Žemaitijos sostinės plėtra rūpinasi rajono savivaldybės komanda: meras Petras Kuizinas, mero pavaduotojas Kęstutis Gusarovas, savivaldybės administracijos direktorius Saulius Urbonas, direktoriaus pavaduotojai Kęstutis Anglickas ir Rimantas Žebrauskas.

*Apie miesto ir rajono pokyčius, naujausius projektus ir skatinamą kultūrinį turizmą pasakoja rajono meras **PETRAS KUIZINAS**.*

Mero pavaduotojas
KĘSTUTIS GUSAROVAS

Administracijos direktorius
SAULIUS URBONAS

Direktoriaus pavaduotojas
RIMANTAS ŽEBRAUSKAS

Direktoriaus pavaduotojas
KĘSTUTIS ANGLICKAS

PAGAL DARBO UŽMOKESTĮ – KETVIRTI

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, šiemet rajonas šalyje užima ketvirtą vietą pagal vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio rodiklius. Šalyje atliekami tyrimai rodo, kad nuosekliai dirbdami ir pažangiai mąstydami einame tinkama kryptimi. Nors nedarbo lygis, palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, išliko nepakitęs – 7,7 proc. Šių metų antrąjį ketvirtį vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis padidėjo 4 proc., neto – 3,4 proc. Šalies mastu esame ketvirtai, ir mus lenkia tik Vilnius, Kaunas, Klaipėda. Tai visos Telšių miesto ir rajono bendruomenės nuopelnas. Gerus rezultatus lemia kalbėjimas ir susikalbėjimas. Jau kelerius metus iš eilės žengiamo koja kojou su permainomis: planuodami darbus koncentruojamės į gyvenamosios aplinkos gerinimą.

Miestas ir rajonas pats nepasistato, reikalingas įdirbis, todėl nuolatinės derybos, susitikimai su valstybinių institucijų, verslo įmonių vadovais ir Vyriausybės atstovų vizitai į Telšius nelieka be pėdsako. Nenutrūkstantis ilgametis diplomatinis darbas duoda rezultatų. Šiame darbe – nemažas mūsų telšiškio Seimo nario Valentino Bukausko indėlis.

SAVIVALDA IR VERSLAS

Gerai savivaldos ir verslo santykiai į miestą traukia modernias technologijas, kuriamos naujos darbo vietos. Verslui skatinti rajone skiriamos lengvatos. Smulkiojo ir vidutinio verslo paramos programa Telšių rajono savivaldybėje veikia nebe pirmus metus, yra suteikiama kompensacija įmonės steigimo išlaidoms ir bankų palūkanoms.

Užmegzti bendradarbiavimo ryšiai su Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmais. Atstovaudami savo nariams, Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmai padeda regiono ūkio subjektams plėsti tarptautinius ekonominius ryšius su užsienio partneriais, didinti prekių eksportą ir lietuviškų prekių patekimą į užsienio rinkas, pritraukti tiesiogines užsienio investicijas.

Stengiamės pritraukti verslininkus iš kitų rajonų, iš užsienio. Ypač iš miestų partnerių, su kuriais jau užmegztas bendradarbiavimas. Telšiais susidomėjo vokiečiai, ir vasario mėnesį laukiame verslininkų delegacijos iš Vokietijos, Šteinfurto srities, su kuriais bus pradėtos diplomatinės derybos verslui įkurdinti.

Telšių pašonėje kyla farmacijos fabrikas, priklausantis bendrai lietuvių ir ukrainiečių bendrovei „Escolit“. Farmacijos produktų kūrimo ir vystymo laboratorijos statybos iš privačių nuosavų lėšų bus baigtos jau šių metų pabaigoje. Su JAV bendrovės įmone UAB „Infoklinika“, UAB „Escolit“ inicijuojamas projektas yra skirtas vaistų nuo Alzheimerio ligos išradimo technologijai sukurti.

Svarbu pabrėžti, kad savivaldybė partnerio teisėmis kartu su Piačencos savivaldybe (Italija) dalyvauja tarptautiniame projekte „Karinio turto pritaikymas viešosioms er-

dvėms“. Projektu siekiama atrasti geriausius sprendimo būdus, kaip pritaikyti likusį karinį turta dabartinės visuomenės poreikiams.

DĖMESYS ŠVIETIMO KOKYBEI

Telšiams ypač svarbu išsaugoti visas mokslo grandis, todėl savivaldybė rengia planą, kaip prisidės prie šių įstaigų stiprinimo, mokslo ir ugdymo kokybės gerinimo.

Šiemet pagrindinės naujovės susijusios su geresnių mokymosi pasiekimų siekiais, emocinio klimato mokyklose gerinimu, nemažai ugdymo turinio pokyčių.

2017–2018 mokslo metais ugdymo įstaigas lankys 6480 vaikų (113 mažiau negu praėjusiais mokslo metais). Ugdymo įstaigų skaičius kinta nedaug: vietoj dviejų specialiųjų mokyklų lieka viena – „Vilties“ mokykla pertvarkyta į socialinių paslaugų centrą. Savivaldybė, atsižvelgdama į ikimokyklinio ugdymo vietų poreikį ir tėvų prašymus, šiemet rajone įsteigė šešias naujas grupes.

GERĖJA INFRASTRUKTŪRA

Pagal Susisiekimo ministerijos priemonę „Pėsčiųjų ir dviračių takų rekonstrukcija ir plėtra“ savivaldybei numatoma finansavimas pėsčiųjų ir dviračių takui įrengti nuo Žemaičių muziejaus „Alka“ iki Žemaitijos kaimo ekspozicijos. Įrengus taką ir jo apšvietimą, atsiras galimybė lengviau pasiekti Žemaitijos kaimo ekspoziciją pėsčiomis ar dviračiais.

Savivaldybė dėmesį skiria ne tik Masčio ežero pakrantės infrastruktūrai gerinti, bet ir didžiąjai daliai miesto ir rajono. Su bendruomene rengiami susitikimai, diskutuojama ir ieškoma sprendimo būdų, kam teikti pirmumą.

Savivaldybės administracija kartu su VšĮ Centrine projektų valdymo agentūra 2017 m. rugpjūčio 2 d. pasirašė projekto „Varnių miesto viešųjų erdvių atnaujinimas“ finansavimo sutartį. Įgyvendinant projektą bus investuojama į viešosios infrastruktūros sukūrimą ir atnaujinimą, investicijoms patrauklių sąlygų sukūrimą.

Noriu pasidžiaugti, kad netrukus bus pradėtas įgyvendinti daugiau kaip pusės milijono eurų vertės projektas „Kraštovaizdžio planavimo gerinimas, vizualinio estetinio potencialo didinimas ir ekologinės būklės gerinimas Telšių mieste ir rajone“. Įgyvendinus projektą Telšių miesto ir rajono gyventojams bus užtikrintos rekreacijos ir laisvalaikio praleidimo galimybės prie Masčio ežero, Kirklių kaimo gyventojai džiaugsis gražesniu kraštovaizdžiu ir saugesne aplinka, taip pat gražesnis kraštovaizdis sups Užminijų I kaimo gyventojus.

Per šiuos metus pagaliau parengtas kvartalinio daugiabučių gyvenamųjų namų kiemų tvarkymo aprašas, pagal kurį gyventojų iniciatyva, iš dalies prisidėjus savivaldybei, bus galima kompleksiskai išspręsti infrastruktūros problemas. Manau, kad pavyko sukurti savotišką gyventojų daugiabučių namų atnaujinimo skatinimo programą. Vadovaujantis savivaldybės teisės aktais, atnaujintų daugiabučių namų kiemų kompleksinio sutvarkymo darbų išlaidas iš savivaldybės biudžeto galima finansuoti iki 50 proc., o jeigu namai nėra atnaujinti, galimas maksimalus prisidėjimas – tik 30 proc.

Iki 2019 m. ketinama atlikti telšiškų ilgai lauktą Telšių miesto Pramonės gatvės rekonstrukciją. Projekto vertė – 1 mln. 131 tūkst. 858 eurai.

KULTŪRINIO TURIZMO PLĖTRA

Žemaitijos sostinė – tvirta savo tradicijomis ir nepalenkiama užsispyrusiais, tapatybę vertinančiais gyventojais. Išsaugota autentiška ir kasdien vartojama tarmė kraštui suteikia išskirtinumo. Čia vis dar galima paragauti autentiškų žemaičių patiekalų: cibulynės, kanapių spirginės, šiupinio su kiaulių knyslėmis ir uodegomis, pusmarškonės košės, kastinio... Visas kasdienis gyvenimas Telšiuose pulsuoja žemaitiška dvasia.

Todėl jau įvažiuojant į miestą svečius pasitinka žemaitiškas užrašas „Telšė – Žemaitėjęs suostėnė“. Reikšmingiausių istorinius įvykius metalo plastikos darbais žemaičiai įamžino Didžiojoje žemaičių sienoje, o visą Žemaitijos istoriją pasakoja Telšių Šv. Antano Paduviečio katedros durų reljefinė metalo plastikos kompozicija. Svarbiausią žemaičių pergalę įprasmina pačių gyventojų lėšomis pastatytas didingas paminklas, skirtas Durbės mūšiui. Kasmet liepos 13-ąją visame mieste suplazda šimtai Žemaitijos vėliavų su stiprybės simboliu – meška. O jų, pasislėpusių įvairiomis formomis, Telšiuose net 48! Kiek mieste meškų, tiek jame ir varpų, kurių kolekciją neseniai papildė didingieji karilionai. Jie pirmąjį kartą darniais muzikos garsais apie save paskelbė prieš pat Kalėdas.

Tradiciskai per Šv. Antano atlaidus visas miestas pasipuošia bijūnais. Ši gelė – Žemaičių sostinė tituluojamų Telšių simbolis.

Telšiai – savito istorinio Lietuvos regiono – Žemaitijos – centras, pelnęs Europos miesto perlo titulą, nominuotą kaip patraukliausia turizmo vietovė. Miestas vis dažniau vadinamas menų miestu. Žingsniuojant vingiuotu sutvarkytos Masčio ežero pakrantės taku, akį traukia ant Žaliosios kalvos stūksantis Žemaičių muziejus „Alka“, Vilniaus dailės akademijos Telšių fakultetas, Menų inkubatorius. Miesto centre jaukiai įsikūręs Telšių miesto amfiteatras, ant Insulos kalvos puikuojasi vyraujantis miesto panoramoje sakralinis kultūrinis kompleksas su katedra, vyskupų rūmais, seminarija, Karolinos Pranauskaitės viešąja biblioteka, Kultūros centru, Žemaitės dra-

mos teatru. Greta ypač skatinamo kultūrinio turizmo Žemaitijoje, bendradarbiaujant su kitomis savivaldybėmis, turistus vilioja parengtas sakralinis maršrutas, traukiantis susipažinti su religinėmis regiono vietomis, didingomis šventovėmis, išgirsti niekur negirdėtų istorijų. Be to, plečiama paveldo turizmo infrastruktūra. Savivaldybė – viena iš 11 partnerių, kurie, bendradarbiaudami su verslo atstovais ir įmonėmis, teikiančiomis paslaugas turizmo ir kitose srityse, skatinai ir formuos paveldo turizmo maršrutus Baltijos šalyse. Be kitų veiklų, dar prie Žemaitijos turizmo informacijos centro (TIC) bus pastatytas infoterminalas, kuriuo galės naudotis turistai ir gauti informaciją ir TIC ne darbo laiku.

Telšių miesto ir rajono vardą garsina išskirtiniai renginiai, kurių kasmet suorganizuojama daugiau kaip 2000. Vieni ryškescnių: UNESCO paveldo saugoma Telšių krašto dainų šventė, miesto šventė, Durbės mūšio minėjimo diena, teatrų festivalis „Teatras – tautos sparnai“ ir kt. Kiekvienais metais į koncertus, parodas, festivalius, konferencijas ir kitokius renginius pritraukiama vis daugiau dalyvių ir žiūrovų.

Pastaraisiais metais rajone suremontuotos, atnaujintos ir į kitas patalpas perkeltos Vieksnialių, Tryškių, Varnių, Pavandenės bibliotekos. Taip pat suremontuota dalis Žarėnų kultūros centro patalpų, atliktas remontas trijuose kultūros objektuose, Ryškėnų kultūros centre įrengtas naujas repetacijų kabinetas, uždengtas kultūros centro stogas.

Mero pavaduotojas KĘSTUTIS GUSAROVAS

Nors kuruoju įvairias sritis ir kone kasdien sprendžiu šiose srityse kylančius iššūkius, vis dėlto šiandien noriu išskirti vieną pokytį, suteikęs geresnes sąlygas sportininkams, kultūros bendruomenei ir kitoms gyventojų grupėms.

Dalis telšiškių tikriausiai pamena vadina-mąją medinukę – krepšinio aikštelę prie Telšių centrinio stadiono. Įgyvendinant ES struktūri-nių fondų remiamą projektą, aikštelė pateko tarp rekonstruojamų statinių.

Siekiant atitikti reikalavimus europinei paramai gauti, krepšinio aikštelė galėjo būti tik rekonstruota. Tačiau arenos, kaip pastato, funkcijų šis statinys negalėjo atlikti dėl savo techninių savybių. „Arena“ pavadinto statinio skirtumas nuo įprastų krepšinio aikštelių buvo tik tas, kad ši po rekonstrukcijos buvo dengta stogu ir sienomis.

Dengta krepšinio aikštelė dėl statinių rekonstrukciją reglamentuojančių įstatymų ir ES lėšų panaudojimo subtilybių negalėjo būti šiltinta ir šildoma.

Nuo 2015 m., kai pateko į Nacionalinę krepšinio lygą, krepšinio komanda „Telšiai“ kiekvieną savaitę važiuodavo žaisti namų rungtynių į Mažeikius – po 40 kilometrų pirmyn ir atgal. Telšiai iki šiol neturėjo krepšinio salės, kuri atitiktų Nacionalinės krepšinio lygos (NKL) keliamus reika-lavimus. Ir, kas ne mažiau svarbu – žiūrovai neturėjo galimybės stebėti, kaip žaidžia jų miesto komanda.

Tad savivaldybė, rajono sporto ir kultūros bendruomenė turėjo viziją statinį apšiltinti. Tam savivaldybė turėjo gauti Centrinės projektų agentūros leidimą. Jį gavus buvo numatytos „Arenos“ remontui reikalingos lėšos ir šiemet jau baigtas statinio apšiltinimas. Taigi nuo šiol Telšiai turi ne tik vieną moderniausių Lietuvoje stadionų, bet ir areną, kuria galime naudotis bet ku-riuo metų laiku.

Šis pasiekimas yra mūsų visų komandinio darbo rezultatas, suteikęs galimybę patobulinti tai, kas jau surkurta, ir įkvėpęs tolimesniems tikslams.

Administracijos direktorius SAULIUS URBONAS

Savivaldybės administracijoje yra 16 struktūrinių padalinių – skyrių, taip pat 11 teritorinių padalinių – seniūnijų. Kasdien sprendžiame kylančius iššūkius svarbiausiose žmogaus gyvenimo sferose: pradedant socialine sritimi ir baigiant gatvių asfaltavimu.

Vienas reikšmingiausių šiemet baigtų darbų – karinio Telšių miestelio rekonstravimas.

Bemaž 16 ha ploto strategiškai palankioje vietoje esanti buvusio karinio miestelio teritorija buvo apleista. Parengtu detaliuoju planu suformuota keliolika naujų sklypų, rekonstruotos ir įrengtos gatvės, pėsčiųjų ir dviračių takai, pakloti lietaus nuotekų ir apšvietimo tinklai, nugriauti aštuoni pastatai, įrengtos dvi transporto priemonių stovėjimo aikštelės, atlikti kiti darbai.

Rekonstruotoje teritorijoje planuojama steigti pramonės parką, o suformuotus sklypus nuomoti verslininkams. Ši pramonės ir verslo plėtra neginčytinai turėtų teigiamų pokyčių eko-nomikos atžvilgiu.

Direktoriaus pavaduotojas KĘSTUTIS ANGLICKAS

Savivaldybė įgyvendina įvairių fondų finansuojamus projektus, yra pateikusi daug paraiškų finansavimui gauti. Žemaitijos sostinės pasididžiavimas – miesto centre esantis Masčio ežeras. Takams pratęsti į kitą pusę – esame pateikę paraišką. Dėl šios dalies finansavimo savivaldybės administracija turėjo sukurti mokslinę viziją – ne standartinius, o modernius takus. Nuspręsta Telšiuose įrengti tokį taką, kokio dar nėra visoje Lietuvoje ir daugumoje valstybių – pasaulyje vystomi tik keli tokie projektai, sprendžiantys dviračių ir pėsčiųjų takų su integruotais fotoelek-triniais moduliais problemą.

Savivaldybei rūpi ne tik išorinis rajono grožis: įgyvendintus projektus vertiname pagal ekonominę naudą, kurią gali gauti mūsų rajono žmonės. Sutvarkytos Masčio ežero prieigos suteikė naujų galimybių verslininkams: duris atvėrė kavinės, įsteigti vandens dviračių ir laivų nuomos punktai.

Dėmesį skiriame ir kitoms rajono vietovėms. Varniai – vienas mažiausių šalies miestų, tačiau didžiausia Telšių rajono seniūnija, gausiai lankoma turistų ir garsi savo istorija. Varnių lau-kia didžiuliai pokyčiai – savivaldybė pradės atnaujinti viešąsias erdves.

Tikimės, kad pavyks sutvarkyti Nevarėnų ir Tryškių miestelių viešąją infrastruktūrą.

Įgyvendinus suplanuotus darbus, mūsų rajonas taps dar gražesnis ir modernesnis, o už viso to slypi sudėtingas ir atsakingas savivaldybės tarnautojų darbas.

Direktoriaus pavaduotojas RIMANTAS ŽEBRAUSKAS

Savivaldybė yra priėmusi itin svarbių sprendimų socialinėje srityje ir tapusi geru pavyzdžiu visai Lietuvai. Sprendimų socialinės politikos klausimais priėmimas nėra lengvas.

Šiemet pradėtas įgyvendinti daug aistrų sukėlęs sprendimas sujungti dvi specialiojo ug-dymo įstaigų veiklas. Naujovių vengiama, ypač auginant neįgalius vaikus, ir tai suprantama. Tačiau tikimasi, kad pokyčiai bus tik teigiami, neįgaliems vaikams sukurtos tinkamos ugdymosi ir socialinės globos paslaugos, tėvams ir toliau bus užtikrinama parama, o asmenims su proto negalia sukurta kokybiška socialinių paslaugų sistema. Šių paslaugų tikrai nepakanka, kaip ir nepakanka socialinių paslaugų asmenims su psichikos negalia. Plečiant paslaugų infrastruktū-rą į tai ir bus orientuojamasi.

Tikėtis lengvų ir greitų permainų sudėtinga. Todėl laukia dar gana sunkus darbas spren-džiant socialinius klausimus ir ateityje.

KAUNO RAJONAS – VĖL TARP GERIAUSIŲJŲ

EDMUNDAS MALIŠAUSKAS

Lietuvos laisvosios rinkos institutas (LLRI) įvertino geriausiai besitvarkančias šalies savivaldybes. Tarp 54 mažesniųjų savivaldybių Kauno rajonas užėmė antrą vietą, vos trimis balais atsilikdamas nuo Klaipėdos rajono.

Lietuvos savivaldybių indeksas skelbiamas jau septintus metus iš eilės. Kauno rajono savivaldybė penkis kartus buvo pirma, o 2012-aisiais ir šiemet užėmė antrą vietą.

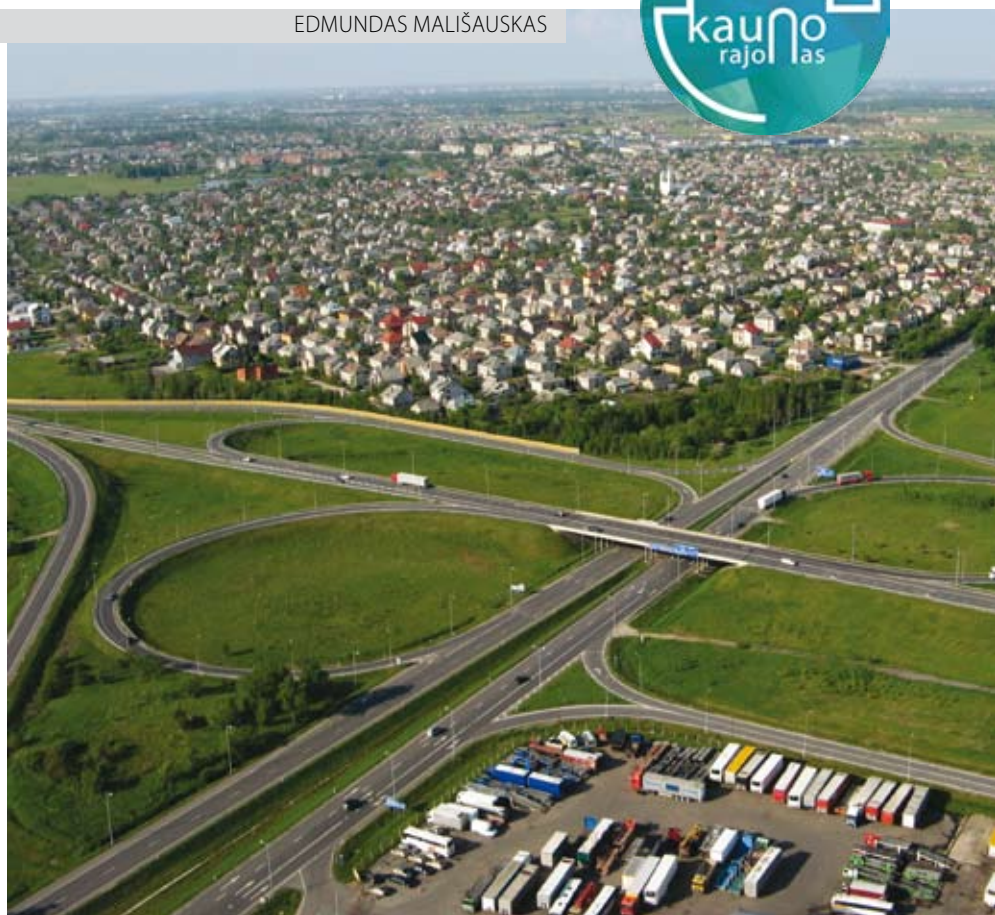
„Nepriklausomų ekspertų tyrimai padeda atidžiau pažvelgti į savivaldybės veiklą ir ją tobulinti“, – tvirtino Kauno rajono meras Valerijus Makūnas.

Kauno rajonas pasižymi darnia plėtra: plėtojamos laisvalaikio, turizmo ir verslo zonomis, šiuolaikiniu žemės ūkiu, mokslu. Pakaunę ypač pamėgo logistikos, transporto ir agroserviso įmonės. Investuotojus vilioja patogi geografinė padėtis, geri magistraliniai keliai. Čia kuriasi ir garsios tarptautinės bendrovės – „Hella“, „Hollister“, „Hegelmann Transporte“, „Lidl“, „Decura“ ir kitos.

Už investicijų pritraukimą ir verslo plėtrą Lietuvos savivaldybių asociacija ir Lietuvos verslo konfederacija šiemet Kauno rajoną apdovanojo „Auksine krivule“.

Kauno rajono savivaldybė buvo įvertinta ir tarptautiniu mastu – liepos 3 d. Liucernoje (Šveicarija) vykusioje tarptautinėje konferencijoje „Pranašumai kokybėje (Excellence in Quality)“ Europos verslo asamblėja apdovanojo Kauno rajono savivaldybę už inovacijas ir verslui palankių sąlygų kūrimą.

Savivaldybių indekso lentelėje po Klaipėdos r. (75 balai) ir Kauno r. (73) rikiuojasi

kurortai Palanga (65) ir Druskininkai (63), po jų – Mažeikiai (63), Vilniaus r. (62) ir likusios savivaldybės.

Didžiųjų miestų kategorijoje kol kas nepralenkiamas Vilnius (71), po sostinės – Klaipėda (65), Kaunas (50), Šiauliai (49), Panevėžys (42), Alytus (41).

KĖDAINIŲ ADMINISTRACIJA ĮVERTINTA ŠIMTUKU

ASTIJUS KRAULEIDIS

Lietuvos laisvosios rinkos instituto (LLRI) spalio pabaigoje paskelbtame Lietuvos savivaldybių indekse, palyginti su praėjusiais metais, Kėdainių rajonas tarp 54 mažųjų savivaldybių pakilo į viršų ir šiemet užima jau septintą vietą.

LLRI tyrime Kėdainių rajono savivaldybės administracija vienintelė iš savivaldybių gavo 100 balų įvertinimą. Kėdainių rajono meras Saulius Grinkevičius pažymi, kad būtina tęsti darbus ir siekti dar aukštesnių įvertinimų. „Septintoji vieta – puikus pasiekimas, džiaugiamės tokiu įvertinimu. Kartu su gyventojais galime tik pasidžiaugti, kad mūsų rajonas tikrai nestovi vietoje ir įvairiose srityse sparčiai žengia į priekį. Noriu pažymėti, kad jeigu šiame reitinge nuo mažųjų savivaldybių būtų atskirti Kauno, Vilniaus, Klaipėdos rajonai ir Palangos, Birštono kurortai, mūsų rajonas būtų antras po Mažeikių, – patikslino meras S. Grinkevičius. – Šis reitingas atskleidė ne tik stiprias mūsų rajono puses, bet ir tas, kuriose reikėtų dar gana daug padirbėti. Nuo kitų rajonų atsiliekame transporto srityje, tad tikrai dar turime kur stengtis. Manau, kad būtina tobulėti ir tęsti darbus.“

Savivaldybės administracijos direktorius Ovidijus Kačiulis pabrėžė, kad buvo imtasi gerinti administravimo priemonės, ieškoti būdų, kaip jas tobulinti. „Džiaugiuosi, kad mūsų administracija vienintelė gavo 100 balų įvertinimą. Be jokios abejonės, tai yra visos administracijos nuopelnas. Vertinant savivaldybę ekspertai atsižvelgia į gyventojų

prašymų išnagrinėjimą, savivaldybės etatų skaičių. Mūsų savivaldybėje yra sukurta speciali administracinės naštos mažinimo programa. Nors mūsų administracijoje, palyginti su kitais miestais ir rajonais, darbuotojų skaičius, tenkantis vienam tūkstančiui gyventojų, yra vienas mažiausių, tačiau šie naujausi reitingai parodo, jog sugebame dirbti labai efektyviai. Tai rodo ir operatyviai išnagrinėjami gyventojų prašymai“, – kalbėjo direktorius.

Savivaldybės administracija labai palankiai įvertinta dėl efektyviai ir skaidriai valdomo turto ir biudžeto lėšų, mažo savivaldybei pavaldžių įstaigų ir įmonių skaičiaus. Naujasis LLRI savivaldybių reitingas atskleidė ir daugiau Kėdainiams palankių tendencijų. Pasak O. Kačiulio, tyrime pažymima, kad Kėdainių krašte 2015 m. vienam gyventojui teko 6 573 eurai tiesioginių užsienio investicijų, kai šalies vidurkis siekia 1 127 eurus. Tai net 1165 eurai daugiau nei 2014 m.

Vienam gyventojui tenkančių investicijų į ilgalaikį materialųjį turtą kiekis padidėjo 442 eurai. Tai labai prisidėjo prie gero „Investicijų ir plėtros“ srities įvertinimo. Kėdainiuose yra mažiausiai ilgalaikių bedarbių. Rajone bedarbių yra 17,3 proc. (Pavyzdžiui, gretimame Panevėžio rajone šis skaičius siekia net 28,8 proc.)

Pagal komunalines paslaugas ir jų kainas Kėdainių rajonas yra antroje vietoje. 2016 m. net 90 proc. šilumos gamino nepriklausomi šilumos gamintojai.

DĖL REGIONINĖS POLITIKOS – PAS AUKŠČIAUSIUS VADOVUS

Užtikrinti regioninės politikos pokyčių pagrįstumą ir nuoseklumą, veiksmingą informacijos sklaidą ir komunikacijos procesus, aiškiai įvardyti planus ir galimus modelius dėl Lietuvos administracinio suskirstymo – tokius siūlymus svarbiausių šalies institucijų vadovams pateikė spalio 27 d. Klaipėdoje susitikę Klaipėdos, Šiaulių, Tauragės ir Telšių regionų savivaldybių merai (**nuotr.**).

Savivaldybių vadovai išreiškė poziciją, kad šiuo metu vykstantis regioninės politikos pokyčių procesas reikalauja didesnio valstybės institucijų susitelkimo, nuodugnesnės analizės, platesnių svarstymų ir diskusijų įvairiais valstybės lygmenimis. Būtina užtikrinti sklandų komunikacijos tarp nacionalinių institucijų ir vietos savivaldos kartu su socialiniais partneriais procesą, išgryninti ir išaiškinti planuojamo politikos pertvarkos proceso, kuriame savivaldybės būtų ne pasyvios pokyčių stebėtojos, o aktyvios dalyvės, pasirengusios priimti atsakomybę, laukiančius iššūkius ir pokyčius, eigą. Vieningai sutarta, kad regioninės politikos plėtra – svarbiausias veiksnys, siekiant užtikrinti tvarų regionų vystymąsi, ilgalaikį konkurencingumą, tačiau pokyčiai turi būti priimami konsensuso ir bendro sutarimo būdu.

Susitikimo rezultatai ir pasakytos nuomonės perkeltos į keturiolikos merų pasirašytą poziciją dėl vykdomos Lietuvos regioninės politikos. Taip pat kreiptasi į Seimo pirmininką

KLAUDIJA KIONIES

Viktorą Pranckietį su prašymu artimiausiu metu priimti Klaipėdos, Šiaulių, Tauragės ir Telšių regionų savivaldybių merus, su jais aptarti Lietuvos regioninės politikos problemas.

Dar šių metų pradžioje Vidaus reikalų ministerija paskelbė apie planuojamus regioninės politikos pokyčius – rengiamą Lietuvos regioninės politikos baltąją knygą, atliekamą ekonominės perspektyvos ir ateities modeliavimo regionuose studiją, specialios darbo grupės, skirtos regionų plėtos kryptims tobulinti, sudarymą. Inicijuoti pokyčiai siejami su galimais Europos Sąjungos laikotarpiu po 2020 m. finansavimo mechanizmo pasikeitimais. Europos statistikos tarnybos duomenimis, Lietuva jau viršijo 75 proc. ES bendrojo vidaus produkto vidurkį, tad skiriama ES parama gali sumažėti iki 60 proc. buvusios apimties. Reaguojant į įvykstančius procesus, Klaipėdos regiono savivaldybių iniciatyva pradėtas dialogas su kitomis vakarų Lietuvos savivaldybėmis dėl glaudesnio bendradarbiavimo ir partnerystės stiprinimo. Rugsėjo 18 d. keturių regionų – Klaipėdos, Šiaulių, Tauragės ir Telšių – plėtos tarybų vadovai pasirašė rezoliuciją, kuria susitarė vieningai dalyvauti formuojant Lietuvos regioninę politiką, stiprinti Klaipėdos, Šiaulių, Tauragės ir Telšių regionų bendradarbiavimą, pradėdant dialogą dėl vakarų Lietuvos regiono formavimo.

PALANGA ĮVYKDĖ ES REIKALAVIMĄ

JURGITA VANAGĖ

Palangos kempingas jau turi koncesininką – spalio 25 d. pasirašyta trišalė sutartis tarp Palangos miesto savivaldybės ir jungtinės veiklos sutarties pagrindu veikiančių UAB „NRT service“ ir UAB „Domus extra“, atstovaujамų UAB „NRT service“ ir UAB „NRT LT“. Sutartį pasirašė Palangos miesto savivaldybės administracijos direktorė Akvilė Kilijonienė, Koncesijos konkurso dalyvio UAB „NRT service“ ir naujai įsteigto koncesininko UAB „NRT LT“ direktorius Edgaras Skardžius (**nuotr.**).

Palangos kempingas koncesininkui išnuomojamas 25 metams. Šis terminas gali būti pratęsimas dar iki penkerių metų, jei nebus pasiekta investuoto kapitalo graža.

„Labai malonu, kad pagaliau baigiama ilga procedūra – Palangos kempingas pagal ES reikalavimus išnuomojamas viešo konkurso būdu atrinktam koncesininkui. Džiaugiamės, kad visos procedūros derinimo metu vyko sklandžiai ir šiandien su koncesininku, kuris užtikrins Palangoje būtiną kempingo paslaugą, pasirašoma sutartis. Turime bendrą tikslą – siekiame, kad kempingo veikla padėtų į kurortą privilioti kuo daugiau svečių. Savivaldybė taip pat dės visas pastangas, kad turistų skaičius Palangoje kasmet didėtų“, – sakė A. Kilijonienė.

Palangos miesto meras Šarūnas Vaitkus atkreipė dėmesį, kad su šia

koncesijos sutartimi šalyje formuojama nauja praktika – iki šiol buvo įprasta, kad už ES lėšas pastatyti nauji objektai ne tik nemokamai perduodami koncesininkui, bet savivaldybės dar kasmet primokėdavo koncesininkui, kad šio veikla nebūtų nuostolinga. „Tokių pavyzdžių jau turime keliuose miestuose. Palangos kempingo koncesijos sutartis yra kitokia ir naudinga miestui“, – pabrėžė Š. Vaitkus.

Koncesininkas įsipareigojo iki kitų metų pabaigos ne tik į kempingą pritraukti per 8 tūkst. lankytojų ir įdarbinti ne mažiau kaip 14 darbuotojų, bet ir per trejus metus įgyvendinti trečiąjį projekto etapą – savo lėšomis pastatyti 14 stacionarių namelių nakvynei ir poilsiui, kuriuose bus įrengtos virtuvės, sanitariniai mazgai ir poilsio zonos. Poilsiautojai čia apsisėti galės ne tik vasarą, bet ir visus metus. Pasibaigus koncesijos sutarčiai šie nameliai neatlygintinai atiteks Palangos miesto savivaldybei.

Skaičiuojama, kad koncesininko investicija į kempingą sieks apie 800 tūkst. eurų. UAB „Domus extra“ direktorius Audrius Skardžius teigė, kad džiaugiasi galėdamas savo veikla prisidėti prie Palangos miesto plėtos. „Tikimės neapvilti“, – sakė jis. Koncesininkas taip pat įsipareigoja savivaldybei 2018 m. sumokėti 600 eurų, vėlesnių metų mokesčiai bus didinamas indeksuojant ankstesnių metų mokesčių 2,85 proc.

Kempingas Nemirsetoje pastatytas 2015 m. Kol nebuvo koncesininko, dvejus metus jis buvo nuomojamas pagal trumpalaikės nuomos sutartį. Europinius standartus atitinkantis kempingas įrengtas per trejus metus.

Projektas „Kempingo Nemirsetoje, Palangoje, įrengimas“ įgyvendintas panaudojant Europos regioninės plėtos fondo, valstybės ir savivaldybės biudžetų lėšas. ES projektui įgyvendinti skirta suma sudaro 1 mln. 856,131 tūkst. eurų.

Druskininkų savivaldybės vadovų ir specialistų intensyviai pastangos, kad Druskininkams būtų užtikrintas nenutrūkstamas gamtinių dujų tiekimas ir atsirastų alternatyva brangioms, iš Baltarusijos vamzdžiu gabenamoms dujoms, davė rezultatus – spalio 23 d. Druskininkuose pradėjo veikti laikina suskystintų gamtinių dujų (SGD) stotelė. Minėta stotelė veiks tol, kol bus pastatyta stacionari stotelė.

Simbolinę atidarymo juostelę perkirpo energetikos ministras Žygmantas Vaičiūnas, Seimo narė Virginija Vingrienė, Druskininkų savivaldybės meras Ričardas Malinauskas, dujų skirstymo bendrovės „Energijos skirstymo operatorius“ (ESO) generalinė vadovė Dalia Andrulionienė (**nuotr.**).

Meras padėkojo buvusiam ir dabarinei Energetikos ministerijos vadovybei ir ESO vadovams už geranoriškumą ir pastangas išsprendus itin svarbų energetinės nepriklausomybės klausimą. „Tai, kad Druskininkuose pradeda veikti laikina suskystintų gamtinių dujų stotelė, yra bendro ilgalaikio kryptingo darbo rezultatas, kuriuo mes labai džiaugiamės, nes tai padės užtikrinti konkurencingas kainas. Ne vienus metus ir mano, kaip mero, ir savivaldybės specialistų tikslas buvo apginti druskininkiečių interesus ir užtikrinti nepriklausomybę nuo vienintelio suskystintų gamtinių dujų tiekėjo, tiekiančio dujas per Baltarusiją. Šiandien esu dėkingas visiems, kurie prisidėjo prie to, kad svajonė virto apčiuopiamu rezultatu“, – sakė R. Malinauskas.

Energetikos ministras pabrėžė, kad laikina suskystintų gamtinių dujų stotelė yra Druskininkų energetinės nepriklausomybės pergalė. „Iki šiol nebuvo alternatyvaus dujų tiekimo Druskininkuose, kurortas buvo energetinė sala, o nuo šios dienos mes turime alternatyvą dujas Druskininkų vartotojams gauti iš bet kurio tiekėjo, kuris gali pasiūlyti pačią konkurencingiausią kainą. Tai reiškia, kad dujų vartotojai galės turėti pirmiausia mažesnę abonentinę mokestį ir kur kas mažesnes dujų kainas po to, kai bus priimtas įstatymas Seime“, – teigė Ž. Vaičiūnas.

ESO generalinė vadovė D. Andrulionienė džiaugėsi bendradarbiavimu su Druskininkų savivaldybe ir Energetikos ministerija. „Malonu, kad ESO organizacija turėjo galimybę įgyvendinti pirmą Lietuvijoje tokį projektą, kuris pasitarnaus ir kitiems šalies regionams. Kartu labai tikiuosi, kad klientų Druskininkuose padaugės“, – kalbėjo D. Andrulionienė.

Susirinkusieji plojimais sutiko žinią, kad įsibėgėja ir stacionariosios suskystintų gamtinių dujų stotelės įrengimo darbai. Tikimasi, kad iki kito šildymo sezono darbai bus baigti.

„Laikinos suskystintų gamtinių dujų stotelės atidarymas – svarbus istorinis momentas, nes išspręsta vienintelio miesto, kuris iki šiol dujų tiekimo klausimu buvo energetinė sala, problema. Ir aš, kaip Seimo narė, jaučiuosi prie to prisidėjusi ir labai tuo džiaugiuosi“, – sakė V. Vingrienė.

Atidaryme taip pat dalyvavo energetikos ministerijos specialistai, Druskininkų savivaldybės administracijos darbuotojai, tarybos nariai, ESO komunikacijos komanda ir daug kitų garbių žmonių.

Alternatyvos brangioms, iš Baltarusijos vamzdžiu į Druskininkus tiekiamoms dujoms buvo ieškoma ne vienus metus. Nors dujų sektorius nėra savivaldos funkcija, tačiau ginant Druskininkų vartotojų savivaldybės vadovai ir specialistai važinėjo po atsakingas institucijas, inicijavo pasitarimus, rengė susitikimus su alternatyviu aprūpinimo dujomis būdus galinčiomis pasiūlyti įmonėmis. Buvo ieškoma galimybių probleminių klausimų išspręsti vartotojų naudai.

2016 m. pavasarį privati kompanija „Druskininkų dujos“, tiekusi dujas beveik 2700 vartotojų, paskelbė apie veiklos nutraukimą. Energetikos ministerijoje buvo parengtas ir patvirtintas Nepertraukiamo gamtinių dujų tiekimo Druskininkų savivaldybės vartotojams užtikrinimo 2016-2017 metais veiksmų planas. Vadovaujantis minėtu planu Druskininkų savivaldybė perėmė „Druskininkų dujų“ valdomą turtą tam, kad dujas galėtų tiekti naujas operatorius.

Nuo 2016 m. lapkričio 1 d. Druskininkų savivaldybėje gamtinių dujų tiekimą užtikrina didžiausią šalyje energetikos įmonių grupei „Lietuvos energija“ priklausanti elektros ir dujų skirstymo bendrovė „Energijos skirstymo operatorius“.

VERSLO LIUDIJIMAS KAINUOS TIK 1 EURĄ

DANUTĖ POCIUVIENĖ

Panevėžio rajono savivaldybės taryba nustatė veiklos, kuria gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, fiksuoto pajamų mokesčio dydžius 2018 metais.

Taryba, nustatydamą fiksuoto pajamų mokesčio dydžius veiklai, vykdomai neribojant teritorijos, pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nurodytą formulę negalėjo nustatyti mažesnio fiksuoto pajamų mokesčio dydžio nei 684 eurai (kai minimali mėnesio alga yra 380 eurų). Toks pat šis dydis buvo nustatytas ir pernai.

Tačiau veiklai, vykdomai Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje, ir veiklai, vykdomai visoje šalyje, išskyrus Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Palangos, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus miestų savivaldybių ir Neringos savivaldybės teritorijas ir Marijampolės savivaldybės Marijampolės miesto teritoriją, fiksuoto pajamų mokesčio dydžiai gali būti nustatyti ir mažesni nei 684 eurai.

Panevėžio rajono taryba nustatė verslo liudijimų fiksuotus dydžius vienodus visoms 89-ioms veikloms – 1 eurą. Toks sprendimas priimtas pirmą kartą. Tikimasi, kad nustačius minimalų verslo liudijimų mokestį

padidės gyventojų užimtumas, verslu užsiimančių asmenų skaičius.

2017 m. vykdomai veiklai 1 euru buvo įkainoti verslo liudijimai 37-ioms mažiausiai populiarioms veiklos rūšims, pavyzdžiui, gelbėtojų veiklai, langų, laiptinių valymui, dviračių, valčių nuomai, audinių audimui, turistų gidų veiklai, avalynės gamybai, krosnių, kaminų ir židinių valymui ir kt.

Brangiausiai – 140 eurų per metus – teko mokėti už šešių populiariausių veiklos rūšių verslo liudijimus – betono, gipso, cemento gaminių ir dirbinių gamybą ir pastatymą, akmens pjaustymą, formavimą ir apdailą, įskaitant įrašų iškalimą (išpjovimą) paminkliniuose akmenyse; statybos baigimo apdailos ir valymo darbus; specialiuosius statybos darbus; vandentiekio, šildymo ir oro kondicionavimo sistemų įrengimą ir kt.

2018-aisiais paliktos ir šiemet galiojančios fiksuoto pajamų mokesčio lengvatos asmenims, kurie priklauso socialiai jautrioms visuomenės grupėms. Tarybos patvirtinti naujieji verslo liudijimų dydžiai įsigalios 2018 m. sausio 1 d.

PAVELDAS – KRAŠTO TAPATYBĖS DALIS

Spalio pradžioje Vilniaus kupiškėnai, nerodėdami atitrūkti nuo Kupiškio reikalų, istorijos, paveldo objektų, pasikvietė rajono savivaldybės Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vyriausiąjį specialistą, atsakingą už rajono paveldosaugą, Vytytį Zavacką, Vilniaus universiteto Archeologijos katedros magistrantę Miglę Zakarauskaitę, laukiamąją svečią, kuriam visada turi daug klausimų, pasiūlymų, prašymų, Kupiškio rajono merą Dainių Bardauską (centre). Meras į kraštiečių sueigas atvyksta ne tuščiomis – su muzikantais, dainininkais, šviežiausio mis naujienomis ir atoveža gastingiaus...

V. Zavackas renginio dalyvius supažindino su rajono kultūros paveldo objektais, savivaldybės veiklos kryptimis juos saugant ir populiarinant. Paskui buvo parodytas neseniai sukurtas dokumentinis filmas „Šiaurės rytų Lietuvos piliakalniai“. Jį pristatė viena iš bendraautorė M. Zakarauskaitė.

„Paveldas – tai krašto kultūros ištakos. Tai svarbi Šiaurės rytų Lietuvos regiono tapatybės dalis“, – sveikindamas Vilniaus kupiškėnus kalbėjo Kupiškio rajono meras Dainius Bardauskas.

PAVELDO REIKŠMINGUMAS

Kupiškio rajone nekilnojamosios kultūros vertybės sudaro 1,5 proc. viso Lietuvos ir 17 proc. Panevėžio apskrities paveldo. „Mūsų rajonas išsiskiria gal ne tiek kultūros paveldo gausa, kiek jo reikšme. Tai ir XIX a. pradžioje statytas medinis klasicistinio stiliaus Adomynės dvaras, kurį bendruomenė sugebėjo įveikinti ir per įvairius projektus jį sėkmingai tvarko, gražina aplinką, jame puoselėja tautinį kulinarijos paveldą. Vienas reikšmingiausių objektų ne tik rajono, bet ir Lietuvos mastu yra XVII a. pab.–XVIII a. Palėvenės dominikonų vienuolyno ansamblis ir Šv. Dominiko bažnyčia. Čia 1753 m. buvo pakrikštytas būsimas architektas Laurynas Stučka-Gucevičius, nuo 1798 m. vykdavo retorikos ir filosofijos studijos, čia lankėsi Motiejus Valančius ir Antanas Smetona“, – kultūros paveldą apibūdina savivaldybės Kultūros, švietimo ir sporto

skyriaus vyr. specialistas V. Zavackas.

Šiuo metu ši vieta atgimsta iš naujo – restauruojamas bažnyčios vidus, atliekami svirno tvarkybos darbai, įrengiant ekspozicines erdves ir jas pritaikant edukaciniams užsiėmimams, rengiamas tvarkybos darbų projektas vienuolyno pagrindiniam pastatui. „Galima tikėtis turizmo, o kartu ir verslo pagyvėjimo. Ypač tai palanki vieta piligriminiam turizmui. Reikšmingas ir Salamiesčio dvaras“, – pabrėžia V. Zavackas. Jo teigimu, šiais metais saugant paveldą rajono savivaldybė dirbo keturiomis kryptimis. Viena jų – rajono piliakalnių tvarkymas. Rajone yra 11 piliakalnių, tad 2017 metų paskelbimas Piliakalnių metais yra puiki galimybė atnaujinti tai, kas bėgant laikui apgadinta, daugiau dėmesio skirti jų žinomumui didinti, sąlygoms pažintiniam turizmui gerinti.

„Per pastaruosius dvejus metus, bendradarbiaujant su Kultūros paveldo departamentu ir vykdamas valstybės saugomų kultūros paveldo objektų, kuriuose nėra arba neišliko statinių, programą, prie dešimties piliakalnių pastatyti nauji, šiuolaikiški ženklai su papildomomis informacinėmis lentelėmis apie piliakalnių istoriją. Atnaujinti Stirniškių piliakalnio laiptai. Pagamintas naujas, stilizuotas Kupiškio piliakalnio ženklas ir pastatytas naujas informacinis stendas“, – nuveiktus darbus vardija V. Zavackas ir priduria, kad šiais metais sustiprėjo tradicija dalį švenčių perkelti ant piliakalnių.

Kita veiklos kryptis – pasirengimas Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui, tad tvarkomi objektai, susiję su šia sukaktimi. „Atnaujindami ir tvarkydami Kupiškio krašto kultūros paveldo objektus, skiriame dėmesio ir švietimui. Stengiamės moksleivius ir plačiąją visuomenę supažindinti su paveldu ir jo reikšme, kad kultūros paveldo objektai būtų įveikinti kaip pažintinė-ugdomoji priemonė. Kasmet rengiame Europos paveldo dienų renginius, Europos žydų kultūros dienas“, – sako V. Zavackas.

Kad būtų galima lengviau surasti ir pasiekti kultūros paveldą, pasinaudodama 2014–2020 m. ES parama savivaldybė planuoja pastatyti į 36 objektus nukreipiančius ženklus.

NEAIŠKŪS PRIORITETAI

Per šiuos metus iš valstybės ir savivaldybės biudžetų į kultūros paveldą investuota daugiau kaip pusė milijono eurų. „Pinigų valstybėje yra tiek, kiek yra. Gal tik ne visada teisingai nustatomi jų panaudojimo prioritetai, – apie kultūros paveldui skiriamas lėšas svarsto rajono meras D. Bardauskas. – Mūsų šalyje dalijant biudžetą kultūra, menas buvo ir šiuo metu dar yra skriaudžiami. Savivaldybė negalime skirti tiek, kiek norėtume ir kiek šiai sričiai lėšų reikėtų. Mes žinome, kiek jų reikėtų, bet, deja, mūsų išteklių, ypač mažose savivaldybėse, yra labai riboti. Valstybė taip pat turi kitų svarbių dalykų. Tad, mano manymu, norint pagerinti kultūros paveldo tvarkymą, būtinas tikslingumas, nuoseklumas ir kryptingumas: jei jau pradėtas tvarkyti objektas, jis turi būti ir baigiamas, o ne taip, kaip yra dabar, kai griebiamasi daug objektų, pabarstant nedidelėmis sumomis, kurių užtenka tik mažai darbų daliai. Kartais kyla abejonių dėl kai kurių objektų priskyrimo prie saugotinų. Žinoma, visi objektai kažkam brangūs, bet valstybei reikėtų konkrečiau apsispręsti.“

ETNOKULTŪROS PUOSELĖTOJAI

„Tačiau paveldas yra ne tik piliakalniai, dvarai, kryžiai ir kiti objektai. Paveldas yra ir tarmė, krašto etnokultūra. Juk mūsų krašte sovietiniais metais prasidėjo etnokultūrinis atgimimas. Tas postūmis buvo „Kupiškėnų vestuvės“, – gimtuojų kraštu didžiuojasi meras.

Prie šio paveldo saugojimo aktyviai prisideda ir Vilniaus kupiškėnų klubas. „Esu labai dėkingas klubui už aktyvumą. Tai – Kupiškio dvasinės tapatybės saugotojai. Jie nuoširdžiai prisideda, kad nebūtų prarastas kupiškėniškas koloritas, tarmė. Klubas yra mūsų ir neetatinis patarėjas“, – pabrėžia meras, atvykęs į tradicinį klubo narių pabuvimą, ir pasidžiaugia, kad nuo pirmųjų jo darbo meru dienų užsimezgė nuoširdus bendradarbiavimas ir bendravimas su Vilniaus kupiškėnais.

Šakiečių pasididžiavimas Gelgaudiškio dvaras

Spalio 27 d. Šakių rajono taryba be ilgesnių diskusijų pritarė 24 projektams. Šioje savivaldybėje jau tapo tradicija po kiekvieno tarybos posėdžio apie priimtus sprendimus, rajono savivaldybės naujienas gyventojus informuoti internetu transliuojamoje spaudos konferencijoje, per kurią rajono vadovams tenka atsakinėti į pačius įvairiausius klausimus. Pastarojoje spaudos konferencijoje, be vietos žiniasklaidos atstovų, dalyvavo ir „Savivaldybių žinių“ komanda.

SPRENDĖ MINISTERIJA – MOKA VARTOTOJAI

Tarybos posėdyje pritarta projektui dėl privačių namų prijungimo prie centralizuotos nuotekų surinkimo infrastruktūros. Ši galimybė suteikta Gelgaudiškio, Kudirkos Naumiesčio, Šakių miestų ir priemiesčių gyventojams. Projektas atsirado Aplinkos ministerijai numachiui dotuoti nuotekų įsirengimo įvadus, kai šie yra įprastose vietose, iki 1000 eurų, o kai yra kultūros paveldo objektuose – iki 1500 eurų. Ši papildoma priemonė, pasak rajono mero Edgardo Pilypaičio, yra savita Aplinkos ministerijos kompensacija už problemas, atsiradusias įgyvendinant 2007–2014 m. ES finansuojamus vandentvarkos projektus. Buvo numatytas tam tikras prisijungimo prie nuotekų tinklų vartotojų skaičius, bet šalies savivaldybės, tarp jų ir Šakių rajono, to rezultato nepasiekė. Už tai UAB „Šakių vandennis“ siūloma taikyti daugiau kaip 1 milijono eurų sankciją.

„Kiek netikėtai tas gelbėjimosi ratas, bet, matyt, Aplinkos ministerija junta, kad problemos atsirado ir dėl jų. Juk prie pirmųjų vandentvarkos projektų savivaldybės net negalėjo prisiliesti ar kažką kvestionuoti. Dabar esame pastatę prieš faktą ir norime ar nenorime turime pasiekti ministerijos numatytą rezultatą“, – apie papildomos priemonės atsiradimą mano mero pavaduotojas Bernardas Petras Vainius. O meras priduria, kad dabar už ministerijos nustatytus skaičius mokės visi vartotojai: sankcija vandentiekiniams bus perkelta ant vartotojų pečių.

E. Pilypaitis atkreipia dėmesį į dar vieną niuansą, siekiant vandentvarkos projektuose numatytų rezultatų, – prieš kurį laiką Aplinkos ministerija kai kurioms savivaldybėms buvo paaiškinusi, kad negalima versti gyventojų prisijungti prie nuotekų tinklų. „Labai teisingai keliamas klausimas, kaip savivaldybės, neturėdamos teisiųjų priemonių, galėjo pasiekti projektuose numatytų rezultatų ir kaip dabar joms galima taikyti sankcijas, – sako meras. – Blogiausia, kad finansinė priemonė jau pasibaigusi, pinigai panaudoti. Rodiklių teisiškai jau nebegalima koreguoti. Taigi patys sau iššovėme į koją, nes skubėjome pabaigti, vertėmės per galvą. Žinoma,

Tarybos posėdis

dabar Vyriausybei reikėtų atsakyti: ką baudžiame – įmonę ar visus vartotojus? Juk tinklus klojo ne dėl įmonių, o dėl žmonių. Pritaikius sankciją prisijungusieji sumokėtų ne tik už paslaugą, bet padengtų ir įmonei skirtą baudą.“

Siekiant įsipareigotų rodiklių neigiamai atsiliepia ir tai, kad nėra teisinės bazės, kuri padėtų suaktyvinti gyventojus aktyviau jungtis prie vandens tiekimo tinklų. Be abejo, prisideda ir gyventojų skaičiaus sumažėjimas, dalies gyventojų nenoras keisti savo buitį, baimės, kad prisijungus prie nuotekų tinklų teks daugiau mokėti. Todėl Šakių rajono gyventojams, kai vienam vandentiekio tinklo kilometrui tenka tik 21 vartotojas, sumažinti tiekiamo vandens kainą, nepaisant visų pastangų, sunkiau negu ten, kur tankiau gyvenama.

„Šakių rajonas yra išskirtinai kaimiškas. Rajone esančiuose trijuose miestuose negyvena nė trečdalis rajono gyventojų. O tiek miesto, tiek kaimo žmonėms reikalinga ir gatvė, ir apšvietimas, bet infrastruktūros sutvarkymas kainuoja brangiau“, – pažymi meras.

SAVIVALDA MAŽINA, VALSTYBĖ DIDINA

Pastaruoju metu aktyviai kalbama, kad regiono vystymas, verslo ir investuotojų pritraukimas pirmiausia yra savivaldybių reikalas. „Savivaldybė lengvatas verslui gali daryti tik savo biudžeto sąskaita. Žinoma, ta lengvata sugrįžta per vėliau sumokamą gyventojų pajamų mokestį, bet iki tol būtini namų darbai. Savivaldybė turi tik tris pagrindinius pajamų šaltinius. Tai gyventojų pajamų, žemės ir nekilnojamojo turto mokesčiai. Lengvatas savivaldybė gali taikyti tik savo biudžeto sąskaita. Toks biudžeto lėšų sumažinimas nėra paprastas. Juolab kad valstybė mažina savivaldybei skiriamas lėšas. Jau keleri metai iš eilės drastiškai mažėja keliams skiriamos lėšos. O investuotojui juk labiausiai ir reikia kelių. Kitas klausimas, kas turi būti pirmiau: infrastruktūra ar investuotojas? Tai labai tarpusavyje susiję dalykai, lyg višta ir kiaušinis. Tas pats investuotojas, atvažiavęs į Šakių centrą, atkreips dėmesį ir į tai, kaip miestas atrodo. Jis, žinoma, centre nestatys savo įmonės, bet miesto tvarka jam labai aktuali. Miesto

vaizdas parodo tos vietovės žmonių požiūrį ir mentalitetą, kas investuotojams labai svarbu. Iš aplinkos jis sprendžia, kiek darbštūs ir atsakingai į savo aplinką žiūrintys žmonės čia gyvena, – mintimis dalijasi meras. – Kitas dalykas, dabar valstybė savivaldybes skatina daryti lengvatas nuo liūčių nukentėjusiems ūkininkams, o pati didina degalams akciją. Ar tai ne iš tos pačios ūkininko kišenės?”

LIKO UŽ BRŪKŠNIO

Artėjant Lietuvos šimtmečiui savivaldybė buvo sumaniusi šią datą paženklinti moderniu kultūros centru. Tačiau prieš kelias savaites savivaldybė pasiekė žinia, kad jų kultūros centras liko antras už brūkšnio. Taip atsitiko į Valstybės investicijų programos (VIP) lėšomis finansuojamų projektų vertinimą įtraukus konkurencinį balą. Reitingavimui duomenys, kiek savivaldybės galėtų prisidėti prie tokių projektų, buvo pradėti rinkti dar balandį. „Nors savivaldybei buvo labai konkrečiai pasakyta, kad kultūros centro statyba bus baigta 2018 metais, bet skirstant kitų metų VIP lėšas kultūrai tarp finansuojamų mūsų kultūros centras nepateko, – apgailėstauja meras. – Šakių kraštas yra trijų signatarų žemė. Čia ketverius metus gyveno Vincas Kudirka. Čia gyveno Jonas Jablonskis. Rugsėjo mėnesį Šakiuose lankėsi kultūros ministrė. Ji buvo maloniai nustebinta savivaldybės dėmesiu kultūrai, už ką buvome gavę ir „Aukšinę krivulę“. Ministrė sakė, kad centro statybai bus teikiamas pirmumas. Ir po viso to atsiradome antri už brūkšnio. Jei turėtume kur rengti kultūros renginius, galėtume ir palaukti, bet, deja, neturime kur. Stengiamės susitarpinti net 200 vietų neturinčioje salėje. O Šakiuose vyksta ne tik miesto, bet ir rajono renginiai.“

Pasak mero, lieka viena viltis – kad VIP bus padidinta bent milijonu eurų.

Šalia savivaldybės atidaryta skulptūra kalbai „Simboliai laike“

Savivaldybė buvo sumaniusi Lietuvos šimtmečio datą paženklinti moderniu kultūros centru

Negavus lėšų kultūros centro statyboms baigti, atsiranda nemažai sunkumų. Vienas jų – darbų rangų sutartis su pratęsimu pasibaigia 2018 metų birželį. „O tai reiškia, kad teks sustabdyti darbus, užkonservuoti objektą, per 2018–2019 metų šaltąjį periodą pastatą šildyti, o gavus finansavimą skelbti naują viešųjų pirkimų konkursą centro statybai. Tada neišku, kas laimės konkursą, kuris darbas iki kurio lygio užbaigias, kas gali sukelti teisinius ginčus, – galimas problema, jei finansavimą centrui baigti pavyktų gauti tik 2019 metais, vardija meras ir užsimena apie kultūros viceministro mestelą frazę: girdi, kodėl tokį ambicingą projektą reikėjo rinktis. – Išties kol kas tai būtų moderniausias kultūros centras regione, bet negi XXI amžiuje turime statyti daržinę?“

Kultūros centro statybai baigti trūksta 735 tūkst. eurų.

TAKAS Į LAUKĄ AR ŠALIGATVIS?

Valstybės atkūrimo šimtmečiui Šakių rajono savivaldybė, mero teigimu, yra apmaščiusi programą. Vienas sumanymų – įamžinti visų trijų 1918 m. vasario 16-osios akto signatarų atminimą. „Tik nesutariame dėl įamžinimo koncepcijos. Išliko tik signatarų tėviškių vietos. Yra siūloma link jų nutiesti asfaltuotą taką, bet kaip mes tada pasirenkame prioritetus. Tiesiame į laukus takelį, o gyvenvietėje pakloti šaligatvio neturime už ką. Žmogus juk šimtmetį švenčia dabar, tad ir paminėjimas turi būti orientuojamas į dabartinį žmogaus gyvenimą. Signatarų vardais esame pavadinę gatves. Manau, šiandien labiau reikėtų susitelkti į informacijos apie šiuos žmones sklaidą. Paklauskite moksleivio, kas buvo Saliamonas Banaitis, Justinas Staugaitis ar Jonas Vailokaitis. Kad jie signatarai, gal ir pasakytų, bet daugiau ką vargu išgirstume, – svarsto E. Pilypaitis. – Mano nuostata tokia: darykime tai, ko labiausiai žmonėms reikia šiandien. Atvažiuosieji pasidžiaugia, kad Šakiai išgražėję, bet mes patys matome, kad yra daug vietų, kuriose metų metais niekas nedaryta. Žiūrėk, tai šaligatvis įdubęs, tai jo net nelikę. Tai kita netvarka akis bado.“

Pasitinkant šimtmetį šakiečiai sumanė atnaujinti Kudirkos Naumiesčio aikštę. „Pradedant Seimo pirmininku Viktoru Pranckiečiu ir baigiant kitais politikais, bandėme gauti finansavimą aikštei sutvarkyti. Visų vargų rezultatas – atsakymas, kad tai savivaldybės reikalas. Tada ir pasakiau: brangieji, gal mes imame autorinį mokesį už Lietuvos himną ir nesunkiai susirenkame aikštės rekonstrukcijai reikalingas lėšas“, – su humoro gaidėle vargus apsakė mero pavaduotojas B. P. Vainius.

PREKINIS ŽENKLAS – JUDĖJIMO KRYPTIS

Pastaruoju metu savivaldybėje aktyviai diskutuojama dėl rajono prekinio ženklo. Laikinais assistota prie „Šakiai – kalbos namai“. „Tai tik viena iš koncepcijų. Galutinis sprendimas nepriimtas. Manau, kurdami prekinį ženklą pirmiausia turime sau atsakyti, kam jis skiriamas. „Šakiai – kalbos namai“ galbūt įdomus lietuviams, bet kiek tai būtų įdomu užsieniečiams? Galbūt jiems turėtų būti pabrėžiamas kitas Šakių ypatumas? Rajone gausu dvarų, piliakalnių. Kitas dalykas, kurdami rajono ženklo koncepciją negalime vadovautis vien tuo, kas buvo arba kas yra. Manau, turėtų atsispindėti, ir link kur mes judame“, – svarsto E. Pilypaitis.

Tačiau, kaip pabrėžia rajono vadovai, kol kas ir judėjimo kryptis dėl aukštesnės valdžios požiūriu į savivaldą negali išsiskristalizuoti. Pasak mero, baigiasi 2017 metai, o vis dar keičiami 2014–2020 metais ES finansuojamų projektų aprašai. Kai buvo skiriama miestams sutvarkyti parama, Marijampolės regionas apsisprendė lėšų netrupinti ir iš esmės sutvarkyti Marijampolę, vildamasis, kad per kitą ES finansinės paramos laikotarpį bus sutvarkyti kiti miestai. Deja, priemonės neliko. Šakių rajonas, nebuvo problemine teritorija, netapo ir tikslinė, dėl ko neteko galimybės sulaukti ženklios ES paramos. „Gyvename iš savų lašinių“, – šypstelėjęs meras, o pavaduotojas priduria, kad jei bus sumanyta mažinti mokesčius, bus vis sunkiau sukaupti lėšų miestui tvarkyti. Savivaldybė turi prisidėti prie ES ir VIP lėšomis finansuojamų projektų, bet skolinimosi apribojimai suvaržo ekonomiškai gyvenusias ir nesiskolinusias savivaldybes, tarp kurių yra ir šakiečiai. „Dabar paskelbė savivaldybių reitingus. Mes niekada negalime konkuruoti su Kauno rajonu. Tiek Šakių, tiek Kauno rajono teritorija beveik identiška, o gyventojų skaičius pas mus tris kartus mažesnis negu Kauno rajone“, – mintimis dalijasi E. Pilypaitis. „Ir Šakių rajono padėtis. Mes juk iš vienos pusės esame NATO siena, iš kitos pusės mus riboja Nemunas. Tai turi įtakos vystant rajoną“, – merą papildė B. P. Vainius.

Į naują plėtros etapą Šakių savivaldybė, kaip ir visas Marijampolės regionas, įžengia su 3 M – Maistas. Medis. Metalas.

UŽDARYTI NEGALIMA PALIKTI

Daugiau nei prieš pusantrų metų Šiaulių miesto meras Artūras Visockas kreipėsi į Lietuvos savivaldybių asociaciją, kitas institucijas, prašydamas neskubėti uždaryti gerai dirbančių sutrikusio vystymosi kūdikių namų. Apie šią problemą buvo rašyta ir „Savivaldybių žiniuose“. „Uždaryti ar išsaugoti šiuos namus, yra moralinis-emocinis valstybės išbandymas“, – pabrėžia meras. Į kūdikių namų svarbą meras atkreipė ir neseniai Šiauliuose viešėjusio ministro pirmininko Sauliaus Skvernelio dėmesį.

UŽDARYTI NEGALIMA

Ši globos įstaiga gyvuoja daugiau nei 50 metų. Įstaigos interneto svetainėje skelbiama, kad per tą laiką juose užaugo daugiau kaip 2200 vaikų. Įstaigoje dirba didelę patirtį turintys specialistai – gydytojai, slaugytojai, pedagogai, logopedai, kineziterapeutai ir kiti darbuotojai. Dabar šiuose namuose pagalba teikiama ne tik nuskriaustiems vaikams, bet ir jų tėvams, kurie vėl reiškia norą susigrąžinti savo paliktus vaikučius į šeimą.

Sutrikusio vystymosi kūdikių namuose auga apie 60 vaikų. Vien per 2016 metus buvo įvaikinta 11 vaikų, 11 grįžo į globojamą šeimą. Atsižvelgdami, kad tėvams labai sunku namuose auginti neįgalius vaikus, Šiaulių sutrikusio vystymosi kūdikių namai įkūrė dienos grupę, į kurią galima atvesti vaiką kelioms valandoms. „Prieš metus sakiau ir dabar tai kartoju, kad su reformomis skubėti nereikėtų, nes sutrikusio vystymosi kūdikių namuose gyvenantys vaikai reikalauja ypatingos priežiūros. Ir kol neturime sukurto geresnio modelio, esamo ardyti negalima“, – teigia A. Visockas ir priduria, kad jei Lietuva nuspręš uždaryti sutrikusio vystymosi kūdikių namus, pasaulis tokio sprendimo nesupras.

REIKALINGAS KONKRETUMAS

„Imantis tokių reformų, būtinas aiškumas. Turi būti aišku, kas bus su darbuotojais, kas toliau bus daroma su namuose esančiais vaikučiais. Tuo klausimu jau spalio pradžioje kreipiausi į Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją. Rašte pabrėžiau, kad Lietuvoje veikiančiuose sutrikusio vystymosi kūdikių namuose gyvenantiems vaikams dažniausiai nustatomi sutrikimai yra autizmas, mišrus raidos sutrikimas, alkoholinio vaisiaus sindromas. Juose taip pat ugdomi vaikai su Dauno sindromu, sergantys hidrocefalija, akių, širdies ir kitomis ligomis. Minėtiems vaikams būtina kompetentinga pagalba ir priežiūra. Neįgalūs vaikai negali būti skriaudžiami“, – sako Seimo narė, buvusi ilgametė vaiko teisių kontrolierė Rimantė Šalaševičiūtė.

Pasiteiravus, gal reikėtų tokius vaikučius įkurdinti ligoninėje, R. Šalaševičiūtė pabrėžė, kad šių vaikų atiduoti į ligoninę negalima. „Ligoninės skirtos gydymui. Jei kūdikiui jau pripažintas neįgalumas, o ne trumpalaikis sveikatos sutrikimas, jis turi būti prižiūrimas naudojant Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, o ne gydymui skiriamas lėšas. Ministerijos paprašiau informuoti mane raštu, kaip numatoma vykdyti sutrikusio vystymosi kūdikių namų deinstitutionalizaciją, kuriomis priemonėmis bus užtikrinama šiose įstaigose globojamų vaikų teisė į tinkamą priežiūrą ir ugdymą, iš kokių šaltinių tai bus finansuojama“, – kalba Seimo narė.

ŽADA SPRĘSTI BŪ SKUBOS

Lankydamasis Šiaulių miesto savivaldybės Sutrikusio vystymosi kūdikių namuose, premjeras S. Skvernelis pabrėžė, kad čia iškilusios problemos turi būti išspręstos be skubos, racionaliai ir veiksmingai.

„Ne pati reforma yra svarbiausias tikslas, o siekis sukurti puikias sąlygas vaikams, palengvinti buitines naštas šeimoms. Suprantama, kad Šiaulių kūdikių namai teikia ne tik institucinę globą. Kvalifikuoti speci-

alistai rūpinasi pagalba šeimoms, vaikų grąžinimu į šeimą. Taškai dar nesudėti, situacija bus analizuojama ir sprendimai bus priimti viską pasvėrus“, – teigia S. Skvernelis.

Premjeras atkreipia dėmesį, kad Sutrikusio vystymosi kūdikių namuose sukauptas stiprus darbinis potencialas – dirba profesionalai, kurie yra susidūrę su daugybe įvairių ligų istorijų, sukaupę didelę patirtį ir gali padėti tėvams, socialiniams globėjams.

UŽ TEISINGĄ SPRENDIMĄ

„Ne sykį lankiausi Šiaulių sutrikusio vystymosi kūdikių namuose. Realiai mačiau, kaip dirba šių namų darbuotojai. Suprantu siekį, kad Lietuvoje neliktų nei vaikų globos, nei kūdikių namų, bet to padaryti dabar ir greitai – negalime. Vaikučiai, kurie į šiuos namus patenka, dažniausiai turi sunkią negalią, vienokius ar kitokius sveikatos sutrikimus. Kūdikių namai yra ta pagalba, kuri suteikiama pačioje kūdikio gyvenimo pradžioje. Daug vaikučių iš kūdikių namų įvaikinami ar perduodami globėjams, ir tai akivaizdus kūdikių namų specialistų darbo rezultatų įrodymas. Šie namai daro nepaprastai didelį darbą surandant kūdikiui naujus namus arba sugrąžinant jį šeimai. Namų darbuotojai labai nuoširdžiai stengiasi padėti tėvams, negalėjusiems auginti vaikučio jo pirmosiomis gyvenimo dienomis, padeda jiems įgyti tėvystės įgūdžių. Tėvai kviečiami į kūdikių namus. Jie stebi savo kūdikio augimą. Taip yra daromas dvigubas darbas. Vaikas yra saugioje aplinkoje, prižiūrimas, pamaitintas, jei reikalingas, jam suteikiamas gydymas. Ir kitas darbas – padedama tėvams stiprinti pozityvios tėvystės įgūdžius, kad vėliau jie patys tą vaikutį galėtų auginti“, – mano Seimo pirmininko pirmoji pavaduotoja Rima Baškienė.

Jos teigimu, Seimo ir Vyriausybės užduotis – surasti būdus, kad toks centras, kuriame būtų priimami kūdikiai, turintys sunkių negalių, gyvuotų. „Manau, padarysime teisingus sprendimus ir sulauksime Prezidentūros, inicijavusios kurti Lietuvą be vaikų globos namų, pritarimo. Džiaugiuosi Šiaulių miesto mero požiūriu ir jo siekiu, kad institucinė vaikų globos įstaigų reforma vyktų atsakingai, įvertinant visas galimas grėsmes. Pirmiausia reikia atsižvelgti į šios įstaigos atliekamas paslaugas ir jų reikalingumą“, – teigia R. Baškienė. – Didžiulis darbas padėti vaikučiams sustiprėti ir grįžti pas tėvus arba surasti naują šeimą, bet kad tai būtų galima daryti, reikia leisti tai daryti.“

Mečišlovo Šcepavičiaus pieš.